

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Triplex Statvs; Ecclesiasticvs, Religiosus, & Sæcularis

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Cap. 3. De Simonia Materia quæ est rei spiritualis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80707](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80707)

potest esse
leui.

intrinseca, unde dispensari in ea non potest, nisi materia talis actionis mutata. Attamen in foro exteriori puritas materie potest à simonia excusare, scilicet, quando pretium est longe inferius re tradita, quia tunc rationabiliter venditio non præsumitur ex c. *Et si qu. de sim.* ubi dicitur, non commississe simoniam cum, qui dedit equum Cardinali, à quo eiusdem frater erat accepturus Pallium; quia cum esset diues, equus erat quid modicum respectu illius decif. 480. Bonac. de sim. d. 1. q. 3. n. 11. c. 12. Snar. de Relig. t. 1. l. 4. c. 2. n. 3. Diana p. 5. r. 5. resol. 2.

4
Datur si-
monia iure
humano
prohibita.

Alia etiam simonia datur iure tantum humano prohibita, quia Ecclesia potest prohibere, ne res aliqua rei Sacrae adnexa vendatur, in talis rei reuerentiam. Verum plures inuenio, quarum venditione simonia iure humano tantum prohibita committitur. Prima est, permutatio beneficii cum beneficio alio absque legitima superioris auctoritate. Secunda resignatio beneficii propria auctoritate facta cum pensionis reservatione. Tertia, venditio beneficii. Quarta, alicuius rei ratione examinis acceptio. Quinta, venditio officij Ecclesiastici spiritualis, seu onus spirituale habentis. Hæc simonia propria est temporis legis gratia, atque ideo positua potest appellari. Est mortale peccatum ex vi sue speciei, quia est eadē cum simonia contra legē naturalem, quare etiam eiusdem substantialis gravitatis existit. Azor. l. 2. c. 1. q. 2. Reginal. l. 2. n. 155. Lessl. l. 2. c. 35. n. 25.

5
Simonia
Mentalis,
Conventio-
nalis &
Realis.

Secundo diuido simoniam in Mentalem, Conventiōalem, & Realem. Mentalis est duplex, una sumitur pro interno proposito committendi simoniam, etiam si nullatenus exteriorem præbeat in actum, ut si alia vitia mentalia. Alia accipitur pro illa actione, quæ fit mente simoniaca, sed ex se, & circumstantiis simoniam non præfert. Dum autem iura de simonia mentali loquuntur, non sunt intelligenda de simonia mentali hoc primo modo explicata, quia solum propositum sub penas Ecclesiasticas cadere non potest, cum Ecclesia de internis non iudicet. Conventionalis est illa, quando non solum est propositum internum, sed etiam ad externam conventionem proceditur, sine tamen executione saltem vtrinque facta: & hæc conventio fit verbis expressis, & directis, vel obliquis & obscuris, aut nutibus. Unde hæc simonia duplex est, altera, in qua neutra ex parte ad actum exteriorē proceditur dandi, vel recipiendi, seu quæ vtrinque tantum in promissione consistit. Altera, quæ ex una parte exterius cōpletur, ex altera vero non datur, cum alius dat statim spirituale, alius autē solum temporale promittit, vel è contrario. Realis autem dicitur, quando pactio ex utraque parte est completa saltem inchoatē, ut si collatio beneficii facta sit, & pars pretij soluta. Lessl. l. 2. c. 35. dub. 6. Reginal. l. 2. n. 153. Nauar. sum. c. 23. n. 102. Filliu. tr. 45. c. 10. q. 1. Azor. p. 3. l. 12. c. 11. c. 2.

CAPVT II.

De triplici simoniaco pretio.

6
De munere
à Manu.

Triplex est pretium, quod pro re spirituali tradi solet, cuius traditione simonia committitur. *Munus à Manu, à Lingua, ab Obsequio* c. saluator. 1. q. 3. vocabulum *Munus* Escob. & Mend. Theol. Mor. Tom. VI. l.

non ita accipiendum ut significet donum liberale, ac gratuitum: sed potius debitum iustitiæ commutatiuæ, adeoque gravamen aliquod. Per *Munus à Manu* intelligo non solum pecuniam, quod est pretium propriè dictum: sed etiam rem omnem materialem mobilem: quæ quomodocumque pretio sit æstimabilis: item debiti remissionem, aut dilationem solutionis. Tolet. l. 5. c. 84. n. 5. Suar. l. 4. c. 38. num. 7. Nauar. c. 3. num. 101. Filliu. tract. 45. num. 12. Sylui. 2. 2. q. 100. a. 5.

Per *munus à Lingua* intelligo laudē adulationem, preces pro aliquo interponendas, ex vi pacti expressi, vel taciti, ut res aliqua spiritualis vicissim conferatur: v. c. si quis det Antonio beneficium, ut pro se Principem exoret. At si nullum pactum præcessit, vel si preces postulatæ non fuerint à beneficij, vel rei spiritualis collatore, censentur factæ gratis, & simoniæ culpam non inducunt. D. Th. 2. 2. q. 100. a. 5. ad 3. Suar. l. 1. cap. 40. numer. 12. Lessl. l. 2. cap. 35. num. 118. Nauar. cap. 23. num. 102. c. 107.

Per *munus ab Obsequio* intelligo quæcumque obsequia alia, aut seruitia alicui præstita, vel præstanda sub obligatione conferendi beneficium Ecclesiasticum vel aliam rem spiritualem, v. g. si quis collatori sine alio salario inferuire velit, cum expresse, vel tacito pacto conferendi beneficium. Tamen simonia non erit alicui gratis inferuire, aut alia obsequia præstare cum spe ut in eorum remunerationem ad Ecclesiasticum quibus beneficium præstentur, aut instituantur, modo pactum absit implicitum. Bonac. de sim. d. 1. q. 1. §. 1. n. 8. Filliu. tr. 45. n. 6. Profecto hæc diuisio in *Munus à Manu à Lingua & ab Obsequio*, sufficiens est, ut necessarium non sit, aliud membrum adicere, quia omnia bona temporaria, & externa, quæ in commutationem veniunt possunt, vel ad bona fortunæ spectant, vel per verba vocis aut scripturæ, vel per alia corporis membra præstari valent. Laym. l. 4. tr. 10. c. 6. v. l. n. 25.

CAPVT III.

De simoniæ Materia quæ est rei spiritualis?

Materia simoniæ est res aliqua Sacra spiritualis, & supernaturalis. Unde committitur hoc vitium vendendo gratiam, simonia est sanctificantem, Eucharistiam, & alia Sacra, res Sacra, menta, atque Sacramentalia, reliquias, &c. se. *spiritualis* eius dixerim de misericordiæ operibus exteris, nempe de actionibus & obsequiis sepe naturalibus, liendi mortuos, iuuuendi infirmos, &c. quia hæc opera ex se non sunt res Sacra: sed naturales. Reginal. l. 2. n. 208. Filliu. tr. 45. n. 23. Valent. 3. d. 6. q. 16. p. 2. Hinc quis culpam simoniæ incurrat, quis ab huiusmodi labe liber euadat, hæc conclusionibus enuntio.

Simonia est, pro iure sepulture: siue ut quis in certo Ecclesiæ loco possit sepeliri aliquid *Simonia* est, tanquam pretium exigere. Tamen licet pretium datur non possit pro sepultura aliquid exigi, ut re, aut expretium, poterit, si sponte offeratur pro iure vel sepultura.

vel si diuturna consuetudine sit receptum, ut aliquid sine turpi exactione detur. Imò si quis certum locum ecclesiae vel cimiterij sibi, siueque familiae tanquam proprium velit vendicare, non video esse prohibitum, pro cuiusmodi iure aliquid exigere, praesertim ubi consuetudo viget, quia talis obligatio incumbens Clericis, quòd aliud eo in loco sepelire non possint pretio est aestimabilis. D.Th. 2. 2. q. 100. a. 4. ad 3. Suar. l. 4. c. 14. n. 17. Sylvest. v. *simon.* q. 11. Arag. 2. 2. q. 110. a. 4. ad 3. Sylvi ibi. *concl.* 2.

Omnia Sacramentalia, ut publicae benedictiones, & caeremoniae, quae sunt in Sacramentis conferendis, siue permanentia, ut benedictio aquae, aut olei, calicis consecratio, sunt simoniae materia, quia sunt res spirituales, siue considerantur secundum eorum principium supernaturale à Christo Domino virtute accepta potestate instituta: siue considerentur secundum eorum finem, si quidem ad animarum salutem spirituales per se, ac directe ordinantur, cum in Ecclesia de simon. Suar. l. 4. c. 14. Navar. sum. c. 23. n. 99. Layman. l. 4. tr. 10. c. ult. n. 35.

Suscipiens Ordinem praeio pretio, simoniacus est, & collatores Ordinem accipiendo aliquid occasione ordinationis, quamvis sponte offeratur, candelas tamen, ex Sacrae Congregationis declaratione excipio. Porro Notarius cui salarium alia ratione constitutum non est, potest aliquid pro litteris dimissoriae, vel Testimonialibus loco stipendij accipere, quia non tenetur gratis operam suam praestare. Imò Trid. sess. 21. c. 1. dat facultatem recipiendi decimam vnius anni partem in his locis, in quibus inuenerit aliquid recipiendi consuetudo, c. si quis, de simo. c. sicut Episc. 1. q. 2. Suar. l. 4. c. 53. n. 3. Reginald. l. 2. 3. n. 200. Lessi. l. 2. c. 35. dub. 10.

In spirituali functione, qualia sunt divina officia, orationes publicae, aut privatae quatuor possunt spectari. Primum, ipsa actio, qua talis est. Secundò labor intrinsecè coniunctus. Tertiò, labor extrinsecus annexus. Quartò, minister sustentatio. Simonia quidem est, aliquid dare, vel accipere pro ipsis actionibus spiritualibus, quae spirituales sunt, quia hoc est sanctitatem rei pretio aestimare. Non est verò simonia, aliquid dare, vel accipere pro labore extrinsecò, siue praeius actioni sit Sacrae, siue comitetur, quia labor hic est quid temporale pretio aestimabile. Nec est simonia, si aliquid pro minister sustentatione impertias sub obligatione rei spiritualis, aut si minister aliquid pro sustentatione exigat: imò potest de certo ad sustentationem pretio pacisci, pro ut fert consuetudo. Suar. l. 4. c. 21. n. 15. Reginald. l. 23. n. 139. Valen. 1. 3. d. 6. q. 16. pu. 3. Tol. 5. c. 89.

Omnis actus iurisdictionis Ecclesiasticae est simoniae materia, quia sicut potestas Ecclesiastica spiritualis est tum ratione principis, tum finis: ita etiam actus ab ea procedentes. Vnde simoniacum est, pretium dare, vel accipere pro abolitione a peccatis, pro delegatione facultatis ad confessiones audiendas, pro data alieni licentia, ad Confessarium eligendum, pro indulgentiarum concessionibus, quamvis pecuniae contributio ad piā causam applicanda exigat possit per modum Eleemosynae, tanquam requisitae conditionis ad indulgentiam lucrandam. Similiter pro absolutione à censuris, & omni actu iurisdictionis contentiose quidquid accipere, est prohibitum. Item est simonia

pro votorum dispensatione aliquid exigere: licet Episcopus possit imponere onus Eleemosynae largiendi pauperibus, vel Monasterio. Suar. t. 1. de Relig. l. 4. c. 19. n. 4. c. Ad nostram, de simon. Filluc. tr. 45. c. 4. q. 9. & 10. Lessi. l. 2. cap. 55. dub. 9.

Simonia autem non est pro materia remota Sacramenti, quae semper est aliqua res naturalis, ut aqua, oleum, chrism, panis, vinum, materia pretium accipere, quia ut sic res quaedam est materia materialis, & venalis, cum in Ecclesia de sim. canoniz. D.Th. c. 2. q. 100. a. 2. Filluc. tr. 45. c. 3. q. 4.

Nec vendere ipsam materiam rerum Sacramentum secundum se pretio aestimabilem, ut Sa. Et pro ven. cros calices, vestes, numismata benedicta, &c. di. non amittit ob consecrationem, licet nonum valeat Sacramentum ex consecratione non assequatur. Suar. l. 4. c. 14. n. 6. Navar. c. 23. n. 108. Colet. v. *simon.* reg. 1. Filluc. tr. 45. c. 3. q. 10.

Nec aliquid exigere pro doctrina Theologiae naturalis, seu metaphysica, quia doctrina haec non est res supernaturalis, sed actus naturalis intellectus adducens alterum ad cognitionem naturalem. Suar. l. 4. c. 18. n. 9. Layman. l. 4. naturalis. tr. 10. c. ult. §. 4. n. 30.

Nec vendere licentiam ad docendum Theologiam, quia concedendo alicui cathedram, datur licentia docendi Theologiam & cathedra, cuius ad vendere licet absque simonia, quia nec potestas docenda, ex qua datur, spiritualis est, sed temporalis: Theologia nec actus, ad quem datur, est spiritualis. Vnde nec vendere Magisterium Theologiae simonia erit, quia actus docendi, ad quem huiusmodi Magisterium ordinatur spiritualis non est. Suar. l. 4. c. 18. n. 14. Layman. l. 4. tr. 10. c. ult. §. 4. n. 31. Lessi. l. 2. c. 55. n. 83.

Nec aliquid exigere, vel accipere pro sustentatione personae Religiosae, si Monasterium sit, inops sit, & regula Ordinis id permittat. Quia hic nihil spirituale venditur, sed solum exiguntur quaedam necessaria conditio (in ingressu, vel in professione) ut alij Religiosi non graventur, non enim tenentur maiorem inopiam subire, ut alij admittantur, quando admittendi possunt facile id incommodum evitare. Si autem Monasterium sit dives, & ubia erit quæst. sess. 2. discutienda D.Th. 2. 2. q. 100. n. 4. ad 4. Syl. ibi. *concl.* 2. Bona. de sim. di. 1. q. 4. §. 8. n. 2. Filluc. tr. 45. c. 4. q. 6. Suar. l. 4. c. 17. num. 18.

Pro actus spiritualis omissione aliquid exigere, non est proprie simonia, quia nulla spiritualis actus omisso non est quid sacrum, & actus spiritualis supernaturalis. Tamen huic contractui, quo nullus omittit aliquid datur, vel exigitur pro actus spiritualis omissione, si fiat sine iusta causa, est quaedam turpitudine simoniae affinis, quia dum exigitur, vel offertur pretium pro actus spiritualis omissione, tacite innuitur, actum illum esse vendibilem. In multis tamen casibus liceret modo cum huiusmodi omissione coniunctus non sit iurisdictionis actus, qui cum ipsa omissione pretio vendatur. Vnde simonia non erit primo cum pretium accipitur pro Sacro non audiendo, vel pro non recitando divinum Officium, vel pro non concionando, &c. licet aliunde sit illicitum, quia iuxta, ac simplex omisso horum actuum non est aliquid Sacrum, aut spirituale. Suar. l. 4. c. 8. n. 26. Filluc. tr. 45. n. 19. Valen. 1. 3. d. 6. q. 16. punct. 2.

DVBYM